

Lavrisikofødsler på fritstående fødeklinik versus specialafdeling: Perinatal og maternel udkomme samt patientoplevet kvalitet

Charlotte Overgaard, jordemoder, cand.scient.san. SundhedsCVU Nordjylland.
Charlotte.overgaard@scvun.dk

Projektet er udsprunget af Nordjyllands Amt i 2002 og 2004 omdannede to af amtets små fødeafdelinger på lokalsygehusene i Hobro og Frederikshavn til fritstående, jordemoderledede fødeklinikker – de eneste af denne kliniktype i Danmark - ud fra ønsket om at fastholde et decentralt fødselstilbud til lavrisikogravide.

Den videnskabelige litteratur omkring fødeklinikker er begrænset, men peger i retning af, at disse tilbyder god sikkerhed og hensigtsmæssig udnyttelse af sundhedsvæsenets ressourcer. Et stærkere dokumentationsgrundlag er særdeles ønskeligt. Når det drejer sig om psykosociale effektmål ses gode holdepunkter for, at fødsel på fødeklinik er forbundet med fx øget patienttilfredshed, bedre fødselsoplevelse samt oplevelse af større sikkerhed i omsorgen for det nyfødte barn.

Da der fra Sundhedsstyrelsen og lægefaglig side er rejst stærk kritik af den medicinske sikkerhed på de nordjyske fødeklinikker, er der stort behov for at evaluere det faktuelle udkomme for børn og mødre ved fødsel på disse fødeklinikker ift specialafdeling. Det er dog også interessant at afklare, om der i en dansk kontekst ses forskel på bløde, psykosociale parametre i forhold til type af fødested.

Projektets formål er på den baggrund at sammenligne forløbet og udfaldet af lavrisikofødsler, som foregår på henholdsvis fritstående, jordemoderledet fødeklinik og specialafdeling ift følgende parametre:

- maternel og neonatal morbiditet (herunder fødselskomplikationer)
- fødselens forløb, indgreb og smertelindring
- forløbet af neonatalperioden ift genindlæggelser, behov for kontakt til læge og sundhedsplejerske, amning samt moderens og barnets trivsel.
- patientoplevet kvalitet, vurderet ud fra de fødendes oplevelse af fødselsforløbet, omsorg og behandling

Projektet er planlagt som en fremadrettet, opfølgende undersøgelse med en matchet kontrolgruppe (prospektivt follow-up studie). Studiepopulationen udgøres af fødende fra Hobro og Frederikshavn Fødeklinik samt en kontrolgruppe af socio-demografisk og obstetrisk matchede fødende fra de tilknyttede specialafdelinger i Aalborg og Hjørring. Der stiles mod at inkludere mindst 2040 fødende i projektets medicinske del og mindst 1000 fødende i delen omhandlende patientoplevet kvalitet.

Data til projektets to dele indsamles fra Nordjyllands Amts Fødselsdatabase og moderens og barnet journal samt vha. spørgeskema udsendt 28 dage post partum. 6 jordemødre deltager i studiet som projektmedarbejdere og forestår dataindsamlingen for hver sin deltagergruppe.

Projektet er berammet til at løbe i 3 år (indtil april 2008) eller indtil det ønskede deltagerantal på 2040 er nået. Resultaterne vil blive offentliggjort i form af to artikler til internationale tidsskrifter.

Status:

Knap halvdelen af den ønskede studiepopulation forventes ved udløbet af august måned 2006 at være inkluderet i hver af projektets to dele. Dataindsamlingen forløber planmæssig, men fødeklinikkerne er stærkt lukningstruede pga. den nævnte kritik og efterfølgende mediedebat og svingende fødselstal, ressourceproblemer og forventede sygehuslukninger i den nye nordjyske region og ændret politisk sammensætning i det nye regionsråd ift det tidligere amtsråd.

Der er således stor risiko for, at projektet ikke vil kunne opnå det tilsigtede antal deltagere. Sker dette vil studiet blive afsluttet og databehandling ske som planlagt med det antal deltagere, som det har været muligt at inkludere.